

Autor scenariusza: Teresa Frycz

Scenariusz zajęć edukacji wczesnoszkolnej z dominacją edukacji polonistycznej
dla klasy trzeciej opracowany na podstawie podręcznika
„Wesoła szkoła”

Blok tematyczny: *NASZA SZKOŁA JEST WESOŁA*
Temat dnia: *SZKOŁA MOICH MARZEŃ*

OPIS SCENARIUSZA

1. **Etap edukacyjny** – pierwszy, klasa III.
2. **Przedmiot** – zajęcia zintegrowane z dominacją edukacji polonistycznej.
3. **Czas trwania** – ok. 180 minut.
4. **Miejsce** – sala lekcyjna klasy III.
5. **Wstęp** .

Scenariusz, który opracowałam powstał na potrzeby ogólnoszkolnego projektu integracji międzyprzedmiotowej pt. „Jubileusz 100-lecia Szkoły Podstawowej w Zagórzcu”. Projekt realizowany był w latach 2002/2003 i 2003/2004. Miał na celu przybliżyć uczniom historię szkoły, jej aktualne problemy i sukcesy oraz nawiązać do przyszłości. W 101 rocznicę istnienia szkoły postanowiłam odwołać się do marzeń dzieci i wykorzystać ich wyobraźnię na zajęciach. Dzieci w młodszym wieku szkolnym są bardzo twórcze, pomysłowe, pełne zapału i zaangażowania. Zaproponowałam swoim wychowankom przeniesienie się w jednym dniu „do krainy marzeń” i poprosiłam o samodzielne zredagowanie kilkudzaniowej wypowiedzi pisemnej na temat „Szkoła moich marzeń”. Dzieci ucieszyły się z zaproponowanych zajęć, które zrealizowałam w tzw. „dniu bez podręcznika”.

Podstawą do realizacji zadań był przeczytany i opracowany na wcześniejszych zajęciach tekst z podręcznika „Fizia idzie do szkoły” oraz poznane w klasie II i III piosenki.

6. Cele zajęć :

- rozwijanie umiejętności swobodnego i poprawnego wypowiedzania się;
- bogacenie czynnego i biernego słownika uczniów;
- kształtowanie umiejętności uważnego, aktywnego słuchania tekstu;
- wdrażanie do przestrzegania poprawności ortograficznej;
- rozwijanie wyobraźni uczniów;
- doskonalenie techniki dodawania i odejmowania w zakresie 1000 oraz mnożenia i dzielenia w zakresie 100;
- rozwijanie dyspozycji twórczych i poszukiwanie nowych form wyrazu;
- wdrażanie do samokontroli i samooceny;
- pobudzenie umiejętności krytycznego a zarazem twórczego spojrzenia na otaczającą rzeczywistość;
- rozwijanie aktywności muzycznej: śpiew, ekspresja ruchowa;
- kształtowanie postawy twórczej, otwartej i zdolnej do współdziałania.

7. **Forma pracy uczniów** : grupowa, zespołowa, zróżnicowana.

8. **Metody** : pogadanka, objaśnienia, pokaz, swobodne wypowiedzi, praktyczne działanie, burza mózgów, drama.

9. **Pomoce dydaktyczne** : znaczki rozpoznawcze, płyta CD z nagraniem muzyką, magnetofon, karty pracy, plansze z pojęciami, mapa pojęciowa, słowniki języka polskiego, słowniczkę ortograficzne, skrzynia skarbów (ozdobione odpowiednio tekturowe pudło), prawdziwa postać wróżki (absolwentka szkoły).

10. **Pojęcia kluczowe** : *marzenie, fantazja, pragnienie.*

11. Bibliografia :

- Dobrowolska H., Konieczna A., Dziabaszewski W. *Podręcznik WESOŁA SZKOŁA , klasa III, część I.* WSiP , Warszawa 2001.
- Wanda Kobyłecka, Ewa Prządka *Kto wymyślił choinki. Antologia wierszy dla dzieci.* KAW, Warszawa 1986.
- Dobrowolska H., Konieczna A., *Podręcznik WESOŁA SZKOŁA, klasa II, część III .* WSiP, Warszawa 2001.
- Konieczna A., Grodzka – Jurczyk E., *Przewodnik metodyczny WESOŁA SZKOŁA, klasa III, część I.* WSiP, Warszawa 2004.
- Praca zbiorowa *Integracja w edukacji wczesnoszkolnej,* Poznań 1997

TOK ZAJĘĆ.

I. WPROWADZENIE.

1. Przywitanie: nauczyciel prosi uczniów o zaśpiewanie jednej zwrotki i refrenu piosenki pt. „Sto uśmiechów na minutę”.
  - dzieci śpiewają znaną już piosenkę, wyrażając autentyczne zadowolenie i radość,
  - zaproszenie dzieci na dywan (wszyscy siadają w kręgu) i przesyłają sobie serdeczny uścisk dłoni, który powraca do pierwszej osoby.
2. Nauczyciel wprowadza dzieci w tematykę dzisiejszych zajęć pytaniami:
  - Czy pamiętacie bohaterkę opowiadania Astrid Lindgren?
  - Do jakiej szkoły chodziły dzieci, które odwiedziła Fizia ? *(do prawdziwej, normalnej).*
  - O jakiej szkole opowiadała Fizia? *(o szkole w Argentynie, ona była nieprawdziwa, zmyślona, Fizia tylko tak żartowała, bo nie ma takich szkół).*
  - Wykonaliśmy wczoraj planszę, pokażcie ją szybko (dyżurny zawiesza planszę wykonaną przez uczniów na tablicy) i przeczytajcie, co ustaliliście na temat szkoły :

SZKOŁA	
PRAWDZIWA	WYMYŚLONA
Dzieci się uczą. Czytają książki. Dodają, odejmują. Rok szkolny trwa 10 miesięcy. Jest drugie śniadanie.	Nie ma żadnej nauki. Nie ma książek. Zakaz liczenia. Szkoła trwa 6 dni. Dzieci jedzą tylko słodycze .

- Dzisiaj też będziemy mówić o szkole, ale nie zdradzę wam jakiej. Zrobi to pewna osoba, która za chwilę do nas zawita. Czeka nas dużo pracy samodzielnej i w grupach, dlatego szybko podzielimy się teraz na zespoły zadaniowe.
- Losowanie przez uczniów znaczków, które posłużą do podziału zespołu klasowego na 3 grupy-serduszka, słoneczka, kwiatki).
- Uczniowie siadają w kręgu, na prośbę nauczyciela w 2-3 słowach określają najmilszą rzecz, jaka im się ostatnio przydarzyła w szkole */robią to kolejno/*.

II. CZĘŚĆ GŁÓWNA.

1. Słysząc pukanie do drzwi, do sali wchodzi wróżka, cicho rozbrzmiewa muzyka F. Schumana „Marzenie”.
  - dzieci z zachwytem witają wróżkę, pytają o cel wizyty w klasie,
  - wyjaśnienie wróżki :

Witam was moi mali i drodzy przyjaciele. Jestem wróżka Fantazjana. Przybyłam z cudownej krainy Fantazji, gdzie docierają wszystkie dziecięce myśli, sny i marzenia. Głos wielu małych serduszek prowadził mnie tutaj drogą marzeń. I tak oto jestem w waszej szkole, aby spełnić wasze marzenia. Proszę, zamknijcie wszyscy oczy i pomyślcie o czymś, czego bardzo pragniecie, ale niech to dotyczy szkoły. Wyobraźcie sobie coś, o czym marzycie, co być może spełni się. Oddajcie się marzeniom, bo każdy z was ma prawo do marzeń. Posłuchajcie też wiersza o pewnym chłopcu – marzycielu.

- wróżka recytuje wiersz : J. Tuwima *DYZIO MARZYCIEL*

Na zakończenie wizyty wróżka Fantazjana rozdaje liderom grup zadania do wykonania, które należy ułożyć w logiczną całość – hasło dnia.

Uczniowie żegnają Fantazjanę, a ona obiecuje wrócić, gdy tylko nadejdzie odpowiedni moment.

2. Praca w grupach – wykonanie zadań pozostawionych przez wróżkę wykreślanki sylabowe (należy wykreślić powtarzające się sylaby i odczytać wyraz).

- **Grupa I – RESREZREKREORELREA (SZKOŁA)**
- **Grupa II – BAMBAOBAIBACBAH (MOICH)**
- **Grupa III – KOMKOAKORKOKOEKOŃ (MARZEŃ)**

Po wykonaniu zadania uczniowie układają hasło dnia :

SZKOŁA MOICH MARZEŃ

i zapisują je na tablicy (dyżurny).

3. Rozmowa z dziećmi na temat znaczenia pojęć: marzenia, fantazja, pragnienia. Dyskusja – uczniowie interpretują znaczenie wyrazów.

4. Nauczyciel prosi o odszukanie w słownikach języka polskiego w/w pojęć.

- praca w grupach
- odczytanie przez liderów grup znaczenia wyrazów

/słowniki są do dyspozycji uczniów w klasowej biblioteczce/.

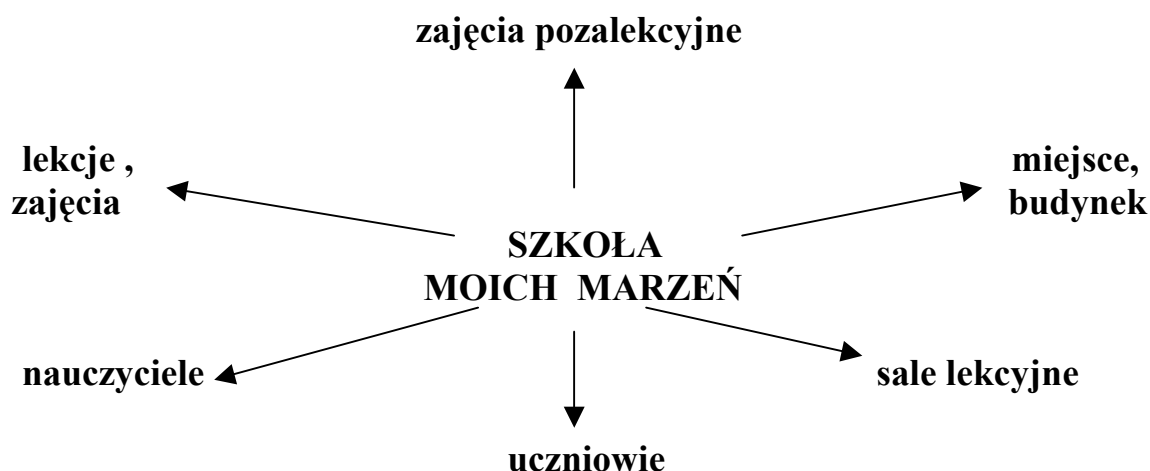
MARZENIE – *luźno powiązany tok myśli, wyobrażeń, będący odbiciem własnych pragnień.*

PRAGNIENIE - *inaczej jest to zachcianka, kaprys, np. pragnienie*

władzy, bogactwa, pokoju.

FANTAZJA - zdolność do łatwego wyobrażania sobie osób, sytuacji, zjawisk nie spotykanych w rzeczywistości.

5. Dłuższe wypowiedzi uczniów na temat ich własnych marzeń związanych ze szkołą, do jakiej chcieliby chodzić.
6. Zaplanowanie mapy pojęciowej SZKOŁA MOICH MARZEŃ .
  - wspólne ustalenie obszarów głównych mapy :

- ponumerowanie przez uczniów obszarów mapy według ustalonej przez nich tzw. „ważności” – uzasadnienie wyboru.
- dzieci spontanicznie wyrażają opinie, że musi być budynek, bo bez niego nie ma szkoły, muszą być sale, bo wszyscy razem nie mogą się uczyć, potem dzieci, bo szkoła jest dla nich.. itd.

1. **MIEJSCE, BUDYNEK**
2. **SALE LEKCYJNE**
3. **UCZNIOWIE**
4. **NAUCZYCIELE**
5. **LEKCJE, ZAJĘCIA**
6. **ZAJĘCIA POZALEKCYJNE**

- odczytanie ustalonych obszarów, zgoda wszystkich na ich kolejność.
7. Praca w grupach :
    - liderzy grup losują po dwa ustalone obszary główne,
    - zadaniem grup jest dopisanie do swojej „gałęzi”, jak największej ilości „gałązek” z wyrazami, symbolami, danymi szczegółowymi (na kartonikach – listkach,

- po upływie wyznaczonego czasu (ok. 5-7 minut) przedstawiciele grup uzupełniają mapę pojęciową „gałązkami”, objaśniają zapisy na kartonikach-listkach,
- inne grupy mają prawo dorzucić swoje pomysły i skojarzenia do pozostałych (burza mózgów).

8. Zajęcia muzyczno – ruchowe :

- wspólne zaśpiewanie piosenki „Fantastyczna podróż”,
- swobodna interpretacja ruchowa piosenki.

9. Zaproszenie dzieci do wysłuchania z nagrania magnetofonowego recytacji wiersza J. Kulmowej „Marzenia”.

- swobodne wypowiedzi uczniów na temat wysłuchanego wiersza inspirowane pytaniami nauczyciela : *Dlaczego bohater wiersza nie lubi chodzić do szkoły?, Gdzie mieszkają marzenia?, Czy w szkole nie ma miejsca na marzenia?*
- zwrócenie uwagi uczniów na główną tematykę wiersza,
- rozdanie dzieciom kartek z wydrukowanym tekstem wiersza ,
- wyraziste czytanie kolejnych zwrotek wiersza przez przedstawicieli grup.

10. Nauka na pamięć drugiej zwrotki wiersza jako ćwiczenie przygotowujące do pisania z pamięci:

- omówienie zasad pisowni wyrazów z trudnościami ortograficznymi,
- pisanie z pamięci tekstu – druga zwrotka.
- poprawa tekstu na zasadzie samokontroli z wykorzystaniem słowniczków ortograficznych.

11. Zajęcia plastyczne:

- indywidualna praca uczniów na temat **CIEKAWA PREZENTACJA TEMATU „SZKOŁA MOICH MARZEŃ”**.
- zastosowanie techniki collage,
- po zajęciach – omówienie wykonanych prac z uzasadnieniem zawartych treści
- wystawa prac plastycznych

PRZERWA ŚNIADANIOWA – uczniowie wraz z nauczycielką jedzą drugie śniadanie przyniesione z domu, herbatę przynosi pani woźna.

12. Gramatyczna zabawa **KŁOPOTLIWE CZASOWNIKI**.

- * nauczyciel prezentuje na tablicy magnetycznej plansze z dwoma wyrazami

MARŻĘ

MAŻĘ

- uczniowie porównują wymowę i pisownię czasowników oraz ich dwuznaczne rozumienie, zauważają, że brzmią tak samo, ale różnią się pisownią i znaczeniem,
- nauczyciel prosi o wspólne uzupełnienie ćwiczenia :

marzę o .....

Często mażę po .....

marzę się .....

12. Teraz wszyscy wykonacie pracę samodzielną – napiszecie w zeszytach kilka zdań na temat **SZKOŁA MOICH MARZEŃ**. Pamiętajcie o poprawnej pisowni trudnych wyrazów. W pracy pomoże wam słowniczek-pomocniczek, który teraz ułożycie.

* ułożenie słownicza – pomocniczka z gałązek mapy pojęciowej i dowolnych skojarzeń dzieci :

BUDYNEK, SALE: *duży, słoneczny, 2 sale gimnastyczne, basen kryty i otwarty, plac zabaw, boiska sportowe, dużo pracowni komputerowych, sala kinowa, przytulne klasy.*

UCZNIOWIE: *pomagają sobie, dobrze się znają, płatają figle, pomysłowi, pracowici, zdolni.*

NAUCZYCIELE: *wyrozumiali, cierpliwi, uprzejmi, dokładnie tłumaczą, sympatyczni, dobrze uczą, wymagający.*

WSZYSTKIE LEKCJE I ZAJĘCIA: *pożyteczne, ciekawe, różnorodne, długie, krótkie, interesujące, mądre, magiczne, przydatne.*

SZKOŁA: *fajna, wesola, bezpieczna, przygotowuje do życia, przyjazna, najlepsza pod słońcem, nie nudna.*

- zapis zdań w zeszytach,
- samokontrola ortograficzna (wykorzystanie słowniczków ortograficznych) oraz wyeliminowanie powtórzeń w zdaniach,
- głośne odczytanie prac pisemnych (za zgodą uczniów).

ZABAWA RELAKSACYJNA :

- nauczyciel zaprasza dzieci na dywan, aby zajęły wygodne miejsca w pozycji leżącej,
- z magnetofonu cicho rozbrzmiewa muzyka instrumentalna (z filmu „Piknik pod wiszącą skałą”),
- dzieci zamykają oczy i słuchają fantastycznej opowieści nauczyciela:

Zamknijcie oczy i ...Wyobraź sobie, że jesteś chmurką...Unosisz się leciutko, powoli do góry..., wyżej... i jeszcze wyżej.. O ! dotykasz chmurkę płynących po niebie! Przewracasz się lekko na bok i spoglądasz w dół... A tam ...cudowna kraina. Nazywa się Bajlandia. Zobacz ! Właśnie dzieci idą do szkoły. Są roześmiane, wesoło śpiewają. W drzwiach szkoły czeka na nie pani. Każdemu rozdaje uśmiechy i uściski dłoni. Wszyscy są bardzo zadowoleni, bo pojedą na wycieczkę do fabryki czekolady, a tam...mniem, mniem – same pyszności! Czekoladki nadziewane, batoniki, lizaki... Czujecie ten smak ? Chmurki powoli zaczynają opadać, płyną spokojnie w dół, lądują i ...Otwórzcie oczy. Wylądowaliśmy w naszej szkole. Podobała wam się podróż?

- dzieci wyrażają swoje opinie o podróży w wyobraźni.

III. PODSUMOWANIE I ZAKOŃCZENIE.

1. Wykonanie zadań matematycznych

- przydział zadań i objaśnienie sposobu rozwiązania w grupach,
- wykonanie obliczeń (dodawanie i odejmowanie w zakresie 1000, mnożenie i dzielenie w zakresie 100, uporządkowanie liczb rosnąco i odczytanie hasła).

Grupa I :

$$\begin{aligned} 93 + 47 &= \dots N \\ 54 + 46 &= \dots E \\ 870 - 70 &= \dots A \\ 753 - 53 &= \dots I \\ 81 : 9 &= \dots M \\ 100 : 10 &= \dots A \\ 40 \times 2 &= \dots Z \\ 10 \times 2 &= \dots R \end{aligned}$$

Grupa II :

$$\begin{aligned} 57 + 13 &= \dots S \\ 890 - 90 &= \dots E \\ 72 : 9 &= \dots O \\ 6 \times 8 &= \dots G \\ 1000 - 900 &= \dots A \\ 400 + 100 &= \dots I \\ 10 : 10 &= \dots M \end{aligned}$$

Grupa III :

$$\begin{aligned} 45 : 9 &= \dots P \\ 888 - 88 &= \dots C \\ 560 + 40 &= \dots N \\ 10 \times 0 &= \dots S \\ 750 + 20 &= \dots I \\ 63 : 7 &= \dots E \\ 10 \times 10 &= \dots L \end{aligned}$$

MARZENIA

MOGĄ SIĘ

SPEŁNIĆ

- odczytanie otrzymanego hasła :

MARZENIA MOGĄ SIĘ SPEŁNIĆ

2. Rozmowa z dziećmi na temat spełnionych i niespełnionych marzeń. Próby odpowiedzi na pytanie nauczyciela : Kiedy marzenia się spełniają, a kiedy nie?
  - spontaniczne wypowiedzi dzieci na podstawie własnych przeżyć i obserwacji,
  - ponowne pojawienie się wróżki Fantazjany, – wchodzi do klasy przy dźwiękach muzyki „Marzenie” Schumana, czyta hasło z tablicy i mówi :

Kochani, mali przyjaciele! Witam was ponownie. Przybyłam, aby powiedzieć, że jestem z was dumna. Podglądałam i podsłuchiwałam wszystko, co działo się w czasie waszych zajęć w szkole. Mogę pogratulować każdemu z was – jesteście wspaniałymi marzycielami! Potrafiliście bez trudu przenieść się w świat marzeń i fantazji. Efektem są wasze prace plastyczne i wypracowania. Życzę każdemu, aby marzenia się zawsze spełniały! A jeśli pomożecie swym marzeniom i pragnieniom – wierzę, że się wam kiedyś spełnią. Życzę też, aby marzenia nigdy was nie opuszczały. Mam też kochani dla was prezenty – niespodzianki. Każdy otrzymuje ode mnie PASZPORT DO KRAINY MARZEŃ. Złóżcie tam swoje podpisy i zapraszam w podróż! Oprócz paszportów zostawiam wam SKRZYNIĘ MARZEŃ. Ustawcie ją w klasie i wrzucajcie do niej zapisane na kartkach swoje marzenia. Za jakiś czas otworzycie skrzynię i sprawdzicie, czy marzenia się spełniły. Dziękuję wam za gościnę i do zobaczenia!

- Uczniowie zegnają wróżkę. Zapraszają ją do kolejnych odwiedzin w klasie.
  - Z zainteresowaniem oglądają prezenty – paszporty, podpisują się w nich.
3. Scenki dramatyczne – nauczyciel zaprasza dzieci do zabawy: każde dziecko gestem, mimiką i ruchem naśladuje wymarzony zawód, a pozostali odgadują.
  4. Zadanie pracy domowej – nauczyciel prosi uczniów, aby na kartkach napisały swoje najskrytsze marzenia, które jutro odczytają (jeśli ktoś będzie chciał) i wrzucają je do „skrzyni marzeń” (polecenie dzieci zapisują w zeszytach).
  5. Na zakończenie nauczyciel dziękuje uczniom za wspólne zajęcia, zaangażowanie dzieci, zdyscyplinowanie i umiejętność współpracy w grupie.
  6. Pożegnanie uczniów przy dźwiękach piosenki (płynącej z magnetofonu) pt. „Nasza szkoła jest wesola”.

12. Komentarz metodyczny.

Zaplanowane przeze mnie zajęcia wymagały wykonania wielu pomocy, kart pracy, wyboru odpowiednich tekstów oraz współpracy z osobą, która zgodziła się być wróżką. Najwięcej czasu poświęciłam na edukację polonistyczną i samodzielną pracę uczniów, ponieważ w ten sposób chcę przygotować dzieci do sprawdzianu wiedzy i umiejętności po klasie III.

W toku zajęć proponowanego przeze mnie scenariusza wystąpiły różne formy aktywności, a w nich kluczowe dla uczniów kompetencje.

I tak :

- aktywność polonistyczna (językowa, gramatyczna, ortograficzna, literacka): umiejętność słuchania i tworzenia, rozumienie i mówienie o swoich uczuciach, umiejętność tworzenia i wyrażania się na piśmie, umiejętność wypowiadania się, umiejętność cichego czytania ze zrozumieniem:

- aktywność społeczna: umiejętność współpracy w zespole, umiejętność poszukiwania nowych rozwiązań;

- aktywność plastyczna: umiejętność posługiwania się różnymi technikami plastycznymi;

- aktywność matematyczna: umiejętność posługiwania się różnymi technikami obliczeń w obrębie czterech działań (rachunek pamięciowy ;

- aktywność muzyczno-ruchowa: wykazywanie elastyczności w obliczu zmiany rytmu, umiejętność śpiewania.

Scenariusz zawiera wszystkie ogniwa zajęć edukacji zintegrowanej: powitanie, rozmowę wprowadzającą (określenie celów, wywołanie gotowości do pracy), sytuacje zadaniowe (uświadomienie zadań, jakie są do wykonania, przydział zadań), przygotowanie stanowisk (przybory, pomoce), realizację zadań (indywidualna i zbiorowa prezentacja zadania, ocena, samoocena, przejście do następnego ogniwa, nazwanie problemów, pomysły na ich rozwiązanie), prezentację kolejnych zadań (przy zmianie rodzaju aktywności, wykorzystanie efektów poprzedniego zadania), przerwę śniadaniową (jako element edukacyjny), twórczą aktywność i pracę samodzielną, podsumowanie zadań dnia (ocena i samoocena efektów pracy, podsumowanie zdobytych wiadomości i umiejętności), pożegnanie.

Do zajęć wykorzystałam następujące zagadnienia programowe :

1. Wprowadzenie elementów dyskusji, umiejętne dobieranie argumentów do obrony własnego zdania.
2. Prowadzenie przez dzieci kulturalnych rozmów z rówieśnikami, nauczycielem i innymi osobami na interesujące tematy.
3. Układanie i zapisywanie swobodnych tekstów.
4. Pisanie z pamięci i ze słuchu zdań i krótkich tekstów obejmujących poznany materiał ortograficzny.
5. Wyjaśnienie niezrozumiałych wyrazów i związków frazeologicznych.
6. Układanie słowników tematycznych.

7. Precyzowanie znaczenia wyrazów. Wyrazy wieloznaczne.

Wykorzystanie wielu metod aktywizujących podczas zajęć przyczyniło się do realizacji zamierzonych celów. Tzw. „dzień bez podręcznika”, który wprowadziłam już w klasie I jest dobrą formą pracy z dziećmi – daje możliwość rozwijania ich samodzielności, zainteresowań i służy wzbogacaniu wiedzy.

Wykaz wykorzystanych tekstów :

Teksty literackie :

1. Astrid Lingren „Fizia idzie do szkoły”.
2. Julian Tuwim „DYZIO MARZYCIEL”
3. Joanna Kulmowa „MARZENIA”.

Teksty piosenek :

1. „Sto uśmiechów na minutę”
słowa : Wanda Chotomska
muzyka : Włodzimierz Korcz
2. „Fantastyczna podróż”
słowa : Stanisław Karczewski
muzyka : Ewa Witkowska
3. „Nasza szkoła jest wesoła”
słowa : Stanisław Karczewski
muzyka : Romuald Twardowski